عصر آزادی
روزنامه فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، ورزشی و سیاسی
صاحب امتیاز: مؤسسه مطبوعاتی پیمان
مدیر عامل و مدیر مسئول: سید فرید پیمان
رییس هیئت مدیره و سردبیر: دکتر سید وحید پیمان
لیتوگرافی و چاپ: شاخه سبز
گروه ۳ رتبه بندی معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
امتیاز: ۵۵/۶
نشانی:
تهران - خیابان حافظ نرسیده به زیر گذر حسن آباد - پلاک ۹۷ - طبقه سوم
صندوق پستی: ۷۱۸۴-۱۵۸۷۵
آدرس تبریز: خیابان والمان، جنب بن بست یاوری، ساختمان آرکا ۵۱ طبقه اول
تلفن: ۳۵۵۵۸۴۵۴-۰۴۱
مسئول آگهی ها: ۰۹۱۲۴۶۶۰۰۴۳
لینک تلگرام: https// telegram.me /asrazadi.ir
Email: asrazadi۹۸@gmail.com
www.asrazadionline.ir

مقاله

نَقب های اطراف تبریز و ماجرایِ رمزگشایی از یک واژه برای اولین بار در "عصرآزادی"

از نقب تا نغیم؛ عبور در تونل تاریخ

آشکار شدن تاریخچه حقیقی غار صخره ای نَقب خلجان پرده از اشتباهات تاریخی مورخانی خواهد برداشت که تاریخ آذربایجان را به عمد یا غیرعمد به بیراهه برده اند

محمداعتماد خلجانی
محقق و پژوهشگر

پناه گرفتن و پنهان شدن از دست دشمن در غریزه و ذات وجودی تمام موجودات است و برای در امان ماندن از آسیب مهاجم یا مهاجمان، انتخاب امن ترین مکان می تواند بهترین استراتژی در جهت حفاظت از جسم و جان باشد، در ارتباط با این موضوع، تمام ما انسانها از قدیم الایام و در میان کلمات و واژگان، با اصطلاحی بنام "پناهگاه" آشنا هستیم.

در لغتنامه ها بدین صورت معنا شده است: آنجا که برای حفظ جان و سلامت پناه برند (دهخدا)، جای استوار، پناه جای (معین)، مکانی امن که در آن گونه ها می توانند از تغییرات محیطی در امان بمانند و به حیات خود ادامه دهند.(فرهنگستان زبان و ادب) لذا نخستین تصویری که ذهن در برابر کلمه پناهگاه از خود ارائه می دهد مربوط به جنگ و حملات دشمن است؛ معناو مفهوم این واژه تقریبا جا افتاده در میان اکثریت انسانها با هر سطح معلوماتی است و نیاز بیشتری برای بسط این موضوع لازم نمی باشد.

اما مترادف پناهگاه، واژه و اصطلاحی است غریب و غیر معمول که شاید بسیاری از انسانها در نگاه اول از معنا و مفهوم آن اطلاعی نداشته باشند که کنکاش پیرامون این واژه بحث اصلی این نوشته محسوب می گردد؛ "نَقْب"، همان اصطلاح نامأنوس و مترادف پناهگاه که بر وزن فَعل در لغت نامه ها به این صورت معنا گردیده است: سوراخ و راه باریک در زیر زمین (لغتنامه معین)، مخفیانه و از زیرزمین به جائی رخنه کردن و بدانجا راه یافتن (لغت نامه دهخدا)، سوراخ وسیع و نیز راهی در کوه (طبرسی)

نقب در قرآن

با آنکه واژه " نَقْب" وارد فرهنگ و زبان فارسی شده اما به نظر می رسد واژه ای مهمان از زبان عربی به فارسی است که در چندین جای قرآن و در افعال مختلف مورد استفاده قرار گرفته است، به عنوان نمونه: سوره الذاریات آیه۳۶:

وَکَمْ اَهْلَکْنا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشاً فَنَقَّبُوا فِی الْبِلادِ هَلْ مِنْ مَحیصٍ که هماناً "چه بسیار قوی‌تر از آنهـا را که هلاک گردانیدیم و آنها در سرزمین‌ها راه‌ها باز کردند، آیا فراری از هلاک داشتند؟" و در سوره کهف آیه ۹۷:

فَمَا اسْطاعُوا اَنْ یَظْهَرُوهُ وَ مَا اسْتَطاعُوا لَهُ نَقْباً

یعنی اینکه "نتوانستند از آن سدّ بالا روند و نتوانستند آن را سوراخ کنند"

نقب در ادبیات شاعران

اما خالی از لطف نخواهد بود که واژه نَقب را از پنجره ادبیات و از نگاه ادبا نیز مورد توجه قرار دهیم، چنانچه این واژه در کلام شاعران نیز از دیرباز جایگاه ظریفی داشته و برخی شعرا در ابیات خود هر از گاهی از آن استفاده نموده اند.

برای نمونه به کاربرد تنی چند از شعرای معروف از واژه نقب در اشعارشان اشاره می نماییم؛ نظامی گنجوی: چونکه در آن "نقب" زبانم گرفت/ عشق "نقیبانه" عنانم گرفت، خاقانی:

دیدم که گنج خانه غیب است پیش روی/ پشت از برای "نقب" خمیدم به صبحگاه، خاقانی: خصم از سپاهت ناگهی جسته هزیمت را رهی/ چون جسته از "نقب" ابلهی جان برده کالاریخته، در گلستان سعدی: شیرمردان را به حکم ضرورت در "نقب ها" گرفته اند و کعب ها سفته...

نقبهای زیر زمینی تبریز

اما در باب تحقیق در مورد واژه نقب، به مطالبی پیرامون تونل های احتمالی در زیر شهر تبریز برخورد نمودم که حاکی از دالان ها و مسیرهای زیرزمینی در زیر این شهر می باشد، روایت این تونل ها به دو صورت کتبی و شفاهی قابل بیان است.

در روایات کتبی؛ مرحوم "عبدالعلی کارنگ" در کتاب آثار باستانی آذربایجان جلد اول صفحه ۱۶۹ با اشاره به یک تونل و یا همان نقب از ربع رشیدیه تا مرکز شهر تبریز این چنین نوشته است: از درون قلعه، نقبی تا وسط شهر تعبیه شده بود که نشانه آن در پای برج ها باقی است و کودکان و جوانان محل می گویند بارها در توی نقب قریب یک ساعت راه رفته‌اند و به جائی نرسیده اند.

در کتاب خلاصه التواریخ به قلم قاضی احمد قمی با اشاره به حمله سپاهیان عثمانی به فرماندهی عثمان پاشا در زمان پادشاهی سلطان محمد خدابنده از وجود نقب هایی در شهر تبریز این چنین سخن به میان آمده است: "...مأمور فرموده از دو جا نقب بریدند؛ یکی از میان مدرسه حسن پاشا که سیبه علیقلی خان بود و نقبی دیگر که از سیبه قورچی باشی که در سرپل ویجویه بود و احکام مطاعه به احضار پیاده و تفنگچی محال آذربایجان فرستاده، در عرض یک ماه ۲۰ هزار پیاده و تفنگچی در تبریز جمع گشته، در سیبه‌ها و نقب‌ها کار می‌کردند... و مکرراً نقب را به شیر حاجی رسانیدند و فایده نکرد و رومیه واقف گشته تمکین ندادند"

اما روایات شفاهی بدون سند نیز از وجود تونل هایی زیرزمینی در زیر شهر تبریز که یکی از خیابان عباسی به ارک علیشاه و دیگری از ربع رشیدی به ارک علیشاه و نیز از باغ گلستان فعلی به شنب غازان خبر می دهد.

با وجود چنین اسناد کتبی و روایات شفاهی اما، متاسفانه وجود چنین راه های زیرزمینی در زیر بعضی محلات شهر تبریز، فعلاً در حد احتمال بیان شده و تا حال هیچگونه تصویر عینی بر وجود چنین تونلهایی ارائه نگردیده است.

ماجرای رمزگشایی از یک واژه

با وجود هیچ تصویر واقعی و عینی از تونل ها و نقب های تبریز، شاید هیچگاه در تصورم هم نمیگنجید که روزی خود، یکی از اولین کسانی باشم که با رمزگشایی از معنا و مفهوم واژه نَقب، پا در یکی از همین نقب ها گذاشته باشم.

در زادگاه نگارنده - یعنی روستای خلجان - که از سال ۱۳۹۰ با الحاق به شهر تبریز به عنوان یکی از محلات این کلانشهر محسوب می گردد و نیز روستاهای همجوار آن همچون اَنرجان، اسنجان، ورنق و نیز لیقوان، از زمان های خیلی دور، تونل هایی زیرزمینی حفر گردیده که در حال حاضر به صورت عینی موجود اما در اصطلاح عامیانه و در گویش اهالی این مناطق، با تلفظ "نَغْیم" یا "نَغْیملر" ادا می گردد و دلیل حفر این نوع دستکَندها تقریباً به صورت کلی استفاده به عنوان پناهگاه در مقابل حمله مهاجمان بوده است.

همانطور که بیان گردید معنا و مفهوم نَقْب همان سوراخ، تونل، دالان و یا دست کَندهایی شبیه به آنهاست که شباهت واژه "نَقْب" و "نَغْم" یا همان"نَغْیم"، نویسنده را بدون هیچ شک و شبهه و به دور از هرگونه احتمالی، به این مسئله کاملاً واقف گرداند که واژه "نَغْم" همان واژه "نَقْب" است که این واژه عربی مهمان، در زبان تورکی میزبان، با گذشت زمان و سختی در تلفظ، باعث تغییراتی در آن شده و در واقع تونل های حفر شده در این روستاها، همان تغییر یافته اصطلاح نَقْب است که تبدیل به نَغْم و نهایت نَغیم و جمع آن به صورت نَغیملر شده است.

رمزگشایی از نام روستای ورنق

اما برای اولین بار در روزنامه "عصر آزادی" رمزگشایی از معنا و مفهوم نام یک روستا در ارتباط با یکی از همین تونل های زیرزمینی، نویسنده را دوصد چندان به درستی نتیجه حاصل از صحت و سقم این نظریه ثابت قدم نمود.

نام این روستا، روستای "ورنق" است که به عنوان یکی از روستاهای استان آذربایجان شرقی در حد جنوبی منطقه خلجان و جزو دهستان سردصحرا، بخش مرکزی شهرستان تبریز واقع گردیده است.

مابین روستای ورنق و منطقه خلجان، تونلی زیرزمینی با نام مشهور به "غار نَغیم" حفر گردیده است که در سال ۱۴۰۰ این اثر، مشترکاً تحت عنوان "پناهگاه صخره ای خلجان و ورنق" به عنوان یک اثر ملی به ثبت رسید اما تاثیر این غار در نامگذاری روستای ورنق و رمزگشایی از این ارتباط معنایی، شگفتی خوانندگان و مخاطبان محترم را برخواهد انگیخت.

همانطور که اشاره نمودیم واژه "نَغیم"، اصطلاحی است که به تونل های حفر شده در این روستاها اطلاق گردیده است که همان تغییر یافته واژه نَقب می باشد و در واقع نام واقعی و حقیقی روستای ورنق، "روستای ورنَقب" است که به تاثیر از این تونل زیرزمینی نامگذاری شده است.

اما حتما خواهید پرسید چگونه؟ در حقیقت نام روستای ورنق متشکل از دو کلمه ور + نق است؛ واژه "ور" در کتاب واژه های اساطیری به قلم استاد صمد چایلی بدین صورت معنا شده است: "واژه ور به مفهوم جدا کننده دو منطقه از یکدیگر است" و مثال های ایشان در این ارتباط، اصطلاح "وریان" در زمین های باغبانی به عنوان جدا کننده آب در مزارع و نیز اشاره به کوه های "وَرکئش" در منطقه قره داغ که دو منطقه وسیع را از هم جدا می نماید.

اما کلمه نَق؛ که در واقع در آخر نام روستای ورنق، همان واژه نَقب است که به دلیل سختی در تلفظ و گذشت زمان، حرف "ب" از آخر این واژه افتاده و روستای فوق با تاثیر از این تونل زیرزمینی نامگذاری شده و در واقع معنای این روستا را به این صورت می توان رمزگشایی نمود لذا ور + نقب = روستای ورنقب، یعنی روستایی که در (آن ور) و یا (آن طرف) نقب قرار گرفته است.

پس بر اساس معنا و مفهوم این استناد و با توجه به قرار گرفتن دقیق این غار در مرز روستای خلجان و ورنق، نتیجه می گیریم غار نَقب، جدا کننده دو روستای خلجان و ورنقب بوده و با کنار هم قرار گرفتن واژگان ور + نقب در نامگذاری این روستا، تناسب جالب کلمات و پدیده های جعرافیایی، بیش از پیش خود را در نامگذاری روستاهای آذربایجان جلوه گر می نماید.

نقب ها در روستای لیقوان

نقطه جالب توجه دیگر در ارتباط نَقب و سایر مناطق متاثر از این اصلاح در منطقه آذربایجان، دستکَندهای مشهور به نَغیملر در روستای لیقوان که اساس حفر آنها به عنوان پناهگاه بوده که در حال حاضر توسط برخی از اهالی این روستا به محل تهیه و نگهداری از پنیر جهانی لیقوان تبدیل شده است که بنا به دلایل مورد اشاره، نام اصلی این محل ها نَقبلَر می باشد نه نَغیملر!

با این اوصاف، قبل از جمع بندی و پایان بحث، سندی ارائه می شود که رویت و مشاهده آن بعد از اتمام تحقیقاتم بوده و به هیچ عنوان در جرقه ذهنی اولیه موضوع دخیل نبوده است که مرحوم رضا قلیخان با این یک سطر، مهر تاییدی بر نظریه ارائه شده اینجانب زده است؛ در کتاب انجمن آرا واژه (نَغم) بدین صورت معنا شده است: "سوراخی که در بیخ دیوار کَنَند و به عربی آن را نَقب گویند و همانا از تغییر لهجه عوام است نه لغتی فارسی علی حده."

جمع بندی

با توجه به محدودیت فضای نشر، از بسط بیشتر موضوع صرف نظر نموده و با جمع بندی آن، به مبحث فوق خاتمه می بخشیم؛ در این مطلب و در این شماره از روزنامه "عصرآزادی" برای اولین بار پرده از نام واقعی غارهای منسوب به نَغْیم در آذربایجان برداشته شده و متوجه شدیم که گویش اصلی این اصطلاح، همان "نَقْب" بوده است نه نَغْم یا نَغیم!

برای اولین بار از معنا و مفهوم روستایی در آذربایجان رمزگشایی گردید که همانا نام حقیقی آن، "روستای ورنقب" بوده است نه روستای ورنق! و نیز متوجه شدیم که پناهگاه های دستکَند و تاریخی روستای لیقوان که در حال حاضر برخی از آنها به محل تهیه و نگهداری پنیر جهانی لیقوان تبدیل شده است در واقع نامشان نَقْبلَر می باشد نه نَغْیملَر.

کلام آخر

غار نَغیم خلجان که در این مجال، پی بردیم نام واقعی آن "غار نَقْب خلجان" است به عنوان یک پناهگاه صخره ای و با دارا بودن نزدیک به ۶۰ اتاقک، علیرغم اینکه هزاران سال است جلوی چشم اهالی است اما در طول تاریخ، محل اتفاقات پنهان و مرموز بسیاری در دوران حکومت های ماننا، اورارتو و اشکانی بوده است و آشکار شدن تاریخچه حقیقی این غار باستانی، پرده از اشتباهات تاریخی مورخانی خواهد برداشت که تاریخ آذربایجان را به عمد یا غیرعمد به بیراهه برده اند و روایت سرگذشت حقیقی این غار توسط نویسنده این مطلب، مسیر تاریخ آذربایجان را متحول خواهد نمود که به امید حق و با عنایت روزنامه وزین عصرآزادی این امر به زودی محقق خواهد گردید.

آغاز به کار نخستین جشنواره ملی فیلم اقوام ایرانی

عصرآزادی / سرویس فرهنگی: نخستین دوره جشنواره ملی فیلم اقوام ایرانی با حضور جمعی از هنرمندان، مدیران و اصحاب رسانه در بنیاد ایران‌شناسی آغاز به کار کرد.

عصرآزادی آنلاین - علیرضا نیاکان؛ محمدحسین رجبی دوانی رئیس بنیاد ایران‌شناسی و رئیس شورای سیاست‌گذاری جشنواره در ابتدای این مراسم طی سخنانی گفت: بنیاد ایران‌شناسی به‌عنوان مرکز و محوری برای معرفی و شناساندن هرچه بهتر ویژگی‌ها و عظمت و افتخارات و همه خوبی‌ها و زیبایی‌های ایران و ایران‌زمین در سطح ملی و بین‌المللی اقدام می‌کند تا این جشنواره در راستای وحدت ملی و انسجام اقوام بزرگ و کهن ایرانی برپا شود.

رئیس بنیاد ایران‌شناسی اظهار داشت: امیدواریم جشنواره ملی اقوام ایرانی آغازی باشد برای هنرمندان به خصوص جوانان که بتوانند با به نمایش گذاشتن عظمت‌های ایران‌زمین و زیبایی‌ها و افتخارات بزرگ ادوار تاریخ ایران، نقش بزرگ اقوام عظیم ایرانی در این عظمت‌ها را به نمایش بگذارند.

رجبی دوانی با اشاره به این که ایران دارای قدیم‌ترین و عظیم‌ترین تمدن بشری است، تصریح کرد: امیدوارم جشنواره ملی فیلم اقوام ایرانی آغازی برای به تصویر کشیدن این عظمت‌ها نه‌تنها در ایران، بلکه سراسر جهان باشد.

مهدی حیدری، مدیر جشنواره و قائم‌مقام شورای سیاست‌گذاری جشنواره ملی فیلم اقوام ایرانی نیز گفت: این یک قدم بزرگ در سینمای کشور است؛ یک رویداد جدید در سینمای کشور که به شکل تخصصی برای سینمای اقوام عزیز کشور در حال شکل‌گیری است. او گفت: این جشنواره متعلق به همه اقوام ایران است و دوست داریم هنرمندان و فیلمسازان حرفه‌ای و آماتور به آن اعتماد کنند، همان‌طور که اعتماد کردند و بیش از هزار اثر به دبیرخانه ارسال شد. دبیر جشنواره همچنین با بیان این که این جشنواره قرار است به تقویم سینمایی کشور اضافه شود، افزود: جشنواره ملی فیلم اقوام ایرانی قرار است آغازی باشد برای این‌که نشان دهد سینمای ما فقط سینمای تهران و پایتخت نیست، بلکه سینمایی برای ایران ما و برای تمام اقوام عزیز کشورمان است، جشنواره‌ای است که دوست دارد تمام هنرمندان عزیز کشور را نشان دهد و در عرصه حرفه‌ای سینما، آن‌ها را وارد بازار کار کند.

لازم به ذکر است جشنواره ملی فیلم اقوام ایرانی در بخش‌های رقابتی شامل فیلم‌های بلند سینمایی، فیلم‌های کوتاه داستانی، انیمیشن، مستند، نماهنگ و فیلمنامه منطبق با موضوع جشنواره برگزار می‌شود که گستره زیست‌بوم، آیین‌های فرهنگی و مذهبی، سبک زندگی، آداب و رسوم و سنن اقوام ایرانی، تاریخ اقوام، میراث فرهنگی ملموس و ناملموس و ظرفیت‌های گردشگری را در برمی‌گیرد.

جشنواره فیلم اقوام ایرانی تا روز دوشنبه سی و یکم اردیبهشت ماه در پردیس باغ کتاب برگزار می شود. افتتاحیه اولین روز فیلم ها ی جشنواره با نمایش فیلم داستانی کاژه به تهیه‌کنندگی و کارگردانی مجتبی سعید زاده به همراه عوامل فیلم بود.

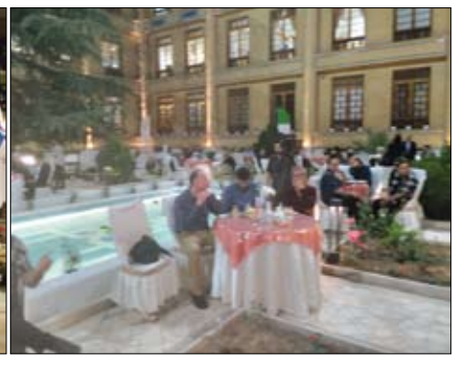

یادداشت

هیچ توسعه ،برنامه، تصمیم و تنویر افکار مردم بدون پشتوانه ارتباطات و رسانه امکان پذیر نیست

مدینه منوره/ محمدفرج پور باسمنجی
معلم ارتباطات مراکز آموزش عالی تبریز

چند روز پیش وقتی از تبریز به عربستان می آمدیم با یک مطالعه و چُرتی کوتاه، به فرودگاه مدینه رسیدیم.در طول پرواز خاطره یکی از اجدادم که یک قرن پیش برای حج مشرف شده بودبه نقل از پدر مرحومم، در ذهنم تداعی شد.۸ ماه طول می کشید تا با پای پیاده و توام با استفاده از اسب و قاطر از عراق ،اردن ،به شامات ،کنعان ،فلسطین، مسجد الاقصی و پس از آن به مکه مکرمه و مدینه منوره رسید و زیارت و مناسک حج بعمل آورد و سپس به موطن برگشت و در این بحبوحه نیز از اعضای ۴۰ نفره گروه اعزامی تعدادی نیز جان می باختند...

کلمب وقتی نزدیک به ۵ قرن پیش از اروپای مرکزی برای کشف ینگه دنیا حرکت کردبیش از ۲۰ ماه رفت و برگشت اش بود و وقتی زنده یاد اوزون حسن پادشاه مقتدر ترکمانان در مسجد کبود تبریز به مناسبت عید مبعث چراغانی و احسان ناهار تلته و آبگوشت داشت.دو نفر وارد گوی مسجد ساخته شده با سبک معماری ترکان عثمانی ۱۴۷۲ م شدند.گفتند:دنیای جدیدی کشف شده است تبریزی ها که آن زمان غالب مذهب اهل سنت داشتند گفتند :نام این سرزمین تازه چیست و کی کشف شده است؟،گفته شد ۲ سال پیش درسال ۱۴۹۲ میلادی، و نامش ینگه دنیا که امروز آمریکا اطلاق می شود.ارتباطات فیزیکی،رسانه ای،و شبکه ای در این صد سال از کجا به کجا رسیده است.دنیای کنونی واقعا به هزاره دانایی و ارتباطات موسوم شده و سپهر رسانه ای وشکل گیری شاه راه های ارتباطی و ارتباطات دیجیتالی و شبکه ای چون تارهای پیچیده عنکبوتی دورا دور جهان را چنان در هم تنیده اند که کوچکترین اتفاق و رخداد ،بدون فوت وقت ،همزمان در سراسر گیتی بصورتهای تصویری ،نوشتاری و یا شنیداری منتشر می شود.تک صدایی و فرستندگی یک طرفه و یا از بالا به پایین منسوخ و مدیا و رسانه به قوه اول تصمیم سازی و تصمیم گیری و شکل دهی به افکار عمومی تبدیل شده و هیچ برنامه توسعه و پیشرفت بدون همراهی ارتباطات و قدرت رسانه امکان پذیر نیست و به قول دکتر سلطانی فر استاد ارتباطات بین‌اللمل دوره دانشجوی ام در مقطع دکتری ، قدرت رسانه دستم باشد جهان را می چرخانم.

هفدهم مه ۱۸۶۵میلادی که اتحادیه تلگراف بین المللی در پاریس شکل گرفت به دلیل نقش تلگراف در توسعه ارتباطات، این روز به عنوان روز جهانی ارتباطات و جامعه اطلاعاتی نام گرفت.همان تلگرافی که در جنوب غرب آسیا در دوره قاجار اولین بار در ایران بین تبریز و تهران کشیده شد. همانطوری که اولین های تمدنی و ارتباطاتی در شهر کهن تبریز دردانه ملت ایران شکل گرفته و بعدها به عنوان نمادهای توسعه به تهران و شهرهای بزرگ کشیده شده است. ارتباطات، معنا و مفهوم زیادی دارد. در زبان های ترکی و فارسی ربط دادن، پیوند زدن، رساندن، انتقال دادن، بخشیدن، آگاه ساختن، مکالمه و مراوده و در زبان های لاتین و اروپایی فرایند انتقال پیام، اشتراک فکری، انتقال اطلاعات و حتی القاء باورهای مذهبی و سیاسی مفهوم دارد. ارتباطات از یک رشته علمی فراتر رفته و مطالعات میان رشته ای و فرهنگی وسیعی یافته و امروزه از رشته های به روز و پر طرفدار محافل اکادمیک بشمار می‌رود. واقعیت این است که ارتباطات یکی از پیچیده ترین و مهمترین و گسترده ترین جنبه های روزمرگی زندگی در هزاره سوم بوده و همگان معتقدند هیچ کس نمی تواند در جهان پر رمز و راز کنونی که رسانه و ارتباطات عالمگیر شده بدون برقراری ارتباط زندگی کند. در واقع ارتباطات ما را به شبکه گسترده انسانها پیوند می زند. به تبادل افکار و اندیشه ها کمک می کند انتقال تجربیات را سهل می نماید، به بهبود توانایی و سازگاری افراد با محیط بیرون و درون می انجامد، علاوه بر افزایش تعامل و همکاری به روابط بهتر اجتماعی مدد می رساند، به شناساندن مشکلات پیچیده اجتماعی و سازمانی و ارایه راه حل ها و گشایش گره ها می پردازد و در یک کلام انسان ها برای رسیدن به موفقیت، پیروزی، موقعیت، قدرت و حتی ثروت نیاز به ایجاد ارتباطات و هم فکری و هم گرایی و تعامل و همکاری دارند. با این حال در عصر دانایی و ارتباطات جامعه اطلاعاتی سال ها است که شکل گرفته و جهانی شدن اقتصاد و توسعه و کاربرد عمیق شبکه های ارتباطی و پیام های دیجیتال و طلوع بزرگراه های اطلاعاتی، فناوری های نوین ارتباطی و چند رسانه ها جامعه اطلاعاتی را به شبکه های پیچیده در آورده و توجه ملی و بین‌المللی به آموزش سواد رسانه ای را دو چندان کرده است و نشر الکترونیک، پست الکترونیک، آموزش الکترونیک و کار کردهای جدید در فعالیت های رسانه های شنیداری، نوشتاری و دیداری و تولد و رشد قارچ گونه ماهواره ها و شبکه های اجتماعی با کاربران و مخاطبان میلیاردی جهان را به تلاطم های دولبه ای انداخته که مثل تیغ قیچی هم می تواند به سود و هم می تواند به زیان مردمان عمل کند.

دهکده جهانی مک لوهان به کوی ها، خانه ها، اتاق ها، میزها، جیب ها و از همه مهم تر به مغز ها کشیده شده و تغییر مثبت و منفی ایده ها و باورهای عقیدتی و سیاسی مد نظر گردانندگان پنهان و پیدا شده است و سرمایه گذاری در حوزه ارتباطات و تکنولوژی‌های نوین ارتباطی را مد نظر کشورها و سازمانها قرار داده است.... با این وصف توجه به تولید پیام و بسته بندی و عرضه پیام با میل و ذائقه و نیاز مخاطب در صدر برنامه های متولیان و بازیگران صحنه های بین المللی قرار گرفته است.... در ایران نیز روز جهانی ارتباطات و جامعه اطلاعاتی به روز ملی ارتباطات و روابط عمومی بومی سازی شده است.وقتی که زنده یاد پروفسور حمید نطقی تبریزی اولین واحد روابط عمومی ایران را در شرکت نفت بنیان نهاد شادروان دکتر محمد مصدق با آگاهی به نقش تهییج افکار عمومی جهان در لاهه و نیویورک به زبان های انگلیسی و فرانسوی از خبرنگاران خارجی می خواست که به جریان ملی شدن نفت ایران کمک کنند. بعد از آن تاریخ یعنی دهه سی اولین رشته های مشترک روابط عمومی و روزنامه نگاری در دهه چهل در دانشگاه تهران شکل گرفت و امروز رشته های ارتباطات در دانشگاه های مادر و مهم راه اندازی شده و دانش آموختگان ان جسته و گریخته در تحولات ارتباطات ملی و سازمانی هرچند نقش کم رنگی ایفا می کنند که هنوز در شکل گیری زیر ساخت های ارتباطی و رسانه ای مشکلات فراوانی داریم.رسانه های دولتی با هضم بودجه های کلان ملی هنوز از اعتماد عمومی برخوردار نیستند و به دلیل تولید محتوی پیش پا افتاده و کنترل شده حوزه رسانه و روابط عمومی با چالش های زیادی مواجه اند و ریزش مخاطب رسانه های دولتی داخلی و روی آوری مخاطبان برای خبر گیری و اقناع خبری به شبکه های خارجی ، صاحبنظران علوم ارتباطات اجتماعی را آزار می دهد.رسانه های آزاد و بخش خصوصی نیز به دلیل نبود حمایت های مالی و قانونمند از رمق افتاده اند. با این حال در حوزه رسانه و روابط عمومی عاشقان و دلسوزانی هستند که به عشق وطن و مردم سعی در انجام رسالت های خطیر رسانه ای و آگاه‌سازی عمومی هستند.که این روز را به همه این پیشروان اگاهی و اطلاع رسانی تبریک و شاد باش می گویم.و امیدوارم دولتهاو سازمان ها در ایران آتی،با درک نقش و اهمیت بی رقیب رسانه و روابط عمومی ،طوری برنامه ریزی کنندکه شاهد پویایی و تقویت زیرساخت‌های سخت افزاری و نرم افزاری در حوزه ارتباطات ،رسانه و روابط عمومی در ایران باشیم و جایگاه و منزلت این حوزه بیش از پیش تقویت و در زندگی مردم نمود بیشتر پیدا کند.